

Kocsis Fülöp
hajdúdorogi érsek, metropolita homíliája
SZENT ISTVÁN-BAZILIKA

Ez az Úr napja, népek, örvendeztetek, mert íme, a világosság forrása és az életadó Igének könyve megjelent nekünk, és a napkelet ajtaja megszületett, s várja a nagy Főpap bevonulását, mint egyedüli, ki e világra hozza Krisztust, a mi lelkünk üdvösségére.

Krisztusban szeretett testvéreim!

Az Istenszülő ünnepén ezt a himnuszt kétszer is énekeljük: először az előesti vecsernyében – amelyet idén a hívek sokasága mellett számos keleti püspök testvéremmel együtt végeztünk Gödöllőn – és az utrenyén, a dicséreti sztíhírák befejezéseként újra.

Ez az Úr napja, népek, örvendeztetek!

Keleti rítusunkban az egyházi év szeptember 1-jével kezdődik. Tehát az egyházi év első nagy ünnepének meghirdetése egyszersmind az egész esztendő alaphangját is megadja. Az ünnepeinkkel tarkított egész esztendő számos okot fog adni az örvendezésre. Ha itt, az elején, amikor *a világosság forrása, az életadó igének könyve megjelenik, amikor a napkelet ajtaja megszületik*, akkor ezzel nemcsak az ünnepek, hanem az örvendezések sora is megnyílik. Legalábbis akkor, ha úgy tekintünk a most megnyíló esztendőre, mint az Istenszülő a maga életére, aki *várja a nagy Főpap bevonulását*. Igaz, ő abban *egyedüli, hogy világra hozza Krisztust a mi lelkünk üdvösségére*, de a ma ünnepelt Istenszülőt követve mi is várjuk, hogy a nagy Főpap, Jézus Krisztus ebben az évben is bevonuljon az életünkbe, hogy életadó igéjét beleírja szívünk könyvébe, hogy a világosság forrásaként beragyogja egész életünket, egész lényünket. Ő be akarja ragyogni ezt a most kezdődő esztendőnket is. Nagyon oda kell hát figyelniünk, hogyan kezdjük el, mit kell tennünk, hogy Istenünknek ez a vágya beteljesüljön az életünkben.

A gondviselő Isten jóvoltából most igazán mindent megkapunk ahhoz, hogy ez a mai napunk méltó kezdete legyen ez örvendezésre nyíló

újesztendőnek. Velünk ünnepel és vezeti ezt az Isteni Szent Liturgiát József melkita pátriárka, aki a mérhetetlen szenvedést megélt Szíriából érkezett hozzánk. Jelenlétével mintegy még hitelesebbé válik az ünnep üzenete: *Népek, örvendezzetek!* S vele együtt ünnepel számtalan keleti és más rítusú püspök, pap és a hívek sokasága is, hogy a nagy Főpap bevonulását váró Istenszüdő születésének örömét közösen éljük át, s együtt adjuk tovább világraszóló üzenetét: *Népek, örvendezzetek!*

Az ünnepi evangélium záró szavaiban is erre kaptunk buzdítást a Szentlélektől. Egy asszony a tömegeből ujjongva kiáltott: „*Boldog a méh, amely hordozott, és az emlő, amelyet szoptál!*” Asszonyi lelkesedésével öntudatlanul is prófétált, és megjövendölte, hogy Boldogasszornak fogjuk nevezni Máriát, a Jézust szoptató és fölnevelő Istenanyát. S tudjuk, korábban egy másik asszony is hasonló örömmel köszöntötte őt: „*Boldog vagy, ki hittél...*” Így kiáltott a méhében örvendező magzatot hordozó Erzsébet, amikor találkozott a még szintén magzati létben jelenlévő Isten édesanyjával. Sőt, Mária maga is elfogadta ezt a köszöntést, amikor Sion leányaként így jövendölt: „*Íme, mostantól fogva boldognak hirdet engem minden nemzedék.*” Beteljesedett tehát mindaz, amit a Szentlélek mondott neki és róla: Boldogasszornként köszöntjük őt. De szent Fia még ennél is többet mond. Mert az evangéliumban szereplő asszony szavát így egészítette ki: „*Igen, de azok milyen boldogok, akik hallgatják az Isten szavát, és meg is tartják!*”

Itt vagyunk, testvéreim, a Szent István-bazilikában, az Eucharisztikus Kongresszus e kiemelt eseményén, s ezen megsokszorozott ünnepi körülmények között talán mélyebben, mint valaha az életünkben, belénk ivódhat a mindenkinek szóló Örömhír, hogy Isten boldogságra hívta az embert ebbe a világba. Boldogságra teremtette, s az találja meg ezt az Isten által nekünk készített boldogságot, aki *hallgatja az Isten szavát és meg is tartja*. Nagyon bízom abban, a szívem mélyéből azért imádkozom, hogy e Szent Liturgiáról hazatérők körében pontosan ugyanannyi legyen azoknak a száma, akik meg is tartják Isten szavát, mint ahányan ma itt hallgatják.

Persze, nem mindegy, hogy hogyan hallgatják, hogyan hallgatjuk. Minden bizonnyal Márta is elkapott néhány gondolatfoszlányt Jézus tanításából, amikor sürgött-forgott a sok asszonyi teendő közben. Figyelt ő, csak hát, annyi minden másra is kellett figyelni, hogy érthető módon nem

tudott teljes szívvel bekapcsolódni a tanításba. Csakhogy, aki félfüllel, félszívvvel hallgatja a tanítást, az vajon meg fogja-e tudni tartani teljesen? Mária a jobbik részt, sőt, a legjobb részt választotta, ahogyan erről Jézus is tanúságot tett, s hozzátette azt is: „*nem is veszi el soha*”. Aki épp csak foszlányokat kap el Isten szavából, az milyen eséllyel indul el a megígért boldogság felé, amelynek záloga, hogy azokat meg is kell tartani?

Egyházunk ismeri ezt az emberi gyengénket, mely nem csak Mártára volt jellemző. Nem véletlenül énekelte velünk az angyalokkal együtt a Szent Liturgiában a szentírási szakaszok és a tanítás elhangzása után a szent figyelmeztetést, hogy: *Tegyünk félre mostan minden földi gondot!* Ez ma itt ószlávul fog elhangozni – mégpedig a sajjópálfalai irmológionban több száz éve lejegyzett dallamon – de azért éppen úgy érvényes lesz mindnyájunk számára most is. Az Isteni Szent Liturgia föl akar emelni ebbe a tökéletes Istenre figyelésbe. Ekkor már semmi és senki nem számít. A rendkívüli személyiségek, a számos külföldi testvérünk jelenléte, a mindenfelől érkező hívek igen nagy számának szokatlansága sem fontos. Tegyük félre mostan minden földi gondot, mert a nagy Főpap íme, már most bevonul az életünkbe!

Nagy Főpapnak mondjuk azt, aki a filippiekhez írt levélben hallott himnusz szerint „*megalázta magát: engedelmeskedett a halálig, mégpedig a kereszthalálig*”. Talán ez is akadályozhat bennünket abban, hogy elhiggyük, az ünnep és az egész Evangélium valóban örömhír, boldogságra hívó üzenet. Megriaszthat bennünket az az életút, amelyet Mária Fiának végig kellett járnia. S emiatt Máriát is talán inkább látjuk szenvedő asszonymnak, mint boldogasszonymnak, akinek már fiatal édesanyaként megjövendölte Simeon, hogy „*a te lelkedet is tör járja át*”.

Sok minden akadályozhat minket abban, hogy higgyünk. Számos tényező, sok zavaró hatás terelheti el figyelmünket az Örömhírről. Az ünnep ezekből akar kiemelni. S ez nem csak a naptárban követhető ünnepekre érvényes. Minden egyes Szent Liturgián az Eucharisziát ünnepeljük. Ezekben a napokban a világ szeme rajtunk, mert egy héten át tartó nemzetközi kongresszussal ünnepeljük az Eucharisziát. De minden egyes alkalom, amikor részesülünk belőle, ugyanilyen nagy horderejű, világra szóló, világot megmozgató esemény. Az Eucharisztia nem tud több lenni, hiszen abban minden egyes alkalommal a teljes Szentháromság adja magát. Minden szentáldozásban végtelen ajándékot kapunk. Ez a kiemelt

esemény sorozat irányítja erre rá a figyelmünket. Az Eucharisztia ünneplése nem egy a keresztény jámborságok sorában. Minden forrásunk belőle fakad. Egész életünknek ő a forrása és a csúcsa. Belőle élünk, mozgunk és vagyunk. Isten szavának megtartása kiemelt módon az Eucharisztia megélése, Isten Igéjének megtestesülése az életünkben.

De csak akkor tudunk élni az Eucharisziából, ha élünk az Eucharisziával. Ez változtathatja meg az életünket. Ezt a fordulatot hozhatja az Eucharisztikus Kongresszus az életünkben, az egyház életében, hogy ha eddig figyelmetlenül fordultunk is el tőle, ha a sok hétköznapi tevékenységünk közepette el is terelődött róla a figyelmünk, ha netán meg is ijesztett a magas követelmény, amely keresztény életünket kell, hogy jellemezze, de megtaláltuk a megoldást. Ugyanis megtaláltuk a forrást, amely kimeríthetetlen, megtaláltuk földi életünk csúcsát, amelyért érdemes élni, érdemes minden küzdelmet vállalni.

Jézus nemcsak ígérte nekünk a boldogságot, hanem saját testében el is hozta azt. Azért boldog az ő édesanyja, mert hitt benne, mert élt vele, mert ővele élt. Máriának volt a legszorosabb, legközvetlenebb kapcsolata Jézussal, hiszen méhében hordozta, emlőin szoptatta, kezével sétáltatta, szájával oktattatta. Mária boldog asszony. De még boldogabbak azok, akik az Ige hallgatásával és megtartásával még nála is közelebb kerülnek Istenhez. Lehetséges ez? Ez bizony hatalmas titok. Megfejtethetetlen és mégis állandóan megfejtendő, kifejtendő titok. Talán most közelebb kerülhetünk ehhez a Titokhoz, közelebb kerülhetünk az Eucharisziához. Ezen a főpapi Liturgián átélhetjük a nagy Főpap bevonulását, aki el akarja foglalni a legelső helyet az életünkben, a szívünkben. Méltán hangzik el tehát ezen az ünnepen a fölszólítás: *Ez az Úr napja, népek, örvendezetek!*